

MVCRX00DRKRO

odbor dozoru a kontroly veřejné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV- 60660-7/ODK-2010

Praha 26. srpna 2010

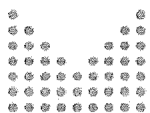
Vážený pan

Pouze elektronicky na e-mail: [redacted]

Odpověď na žádost o přezkum postupu obce Tisá

Ministerstvu vnitra, odboru dozoru a kontroly veřejné správy, byla dne 15. června 2010 doručena Vaše žádost o přezkum postupu obce Tisá při vybírání vstupného do Tiských skal. Ve své žádosti uvádíte, že jste v květnu letošního roku navštívil Tiské skály a na tzv. Skalním náměstí jste byl pracovnící obecního úřadu upozorněn na povinnost uhradit vstupné ve výši 30 Kč, jinak by Vám byl odepřen vstup ke skalám. Na písemný dotaz Vám mělo být ze strany obce sděleno, že obec Tisá je nájemcem daného pozemku a vstupné vybírá na základě usnesení zastupitelstva obce. Domníváte se, že vybíráním vstupného do skal obec Tisá omezuje návštěvníky na jejich právech, zejména na právu zakotveném v článku 2 odst. 3 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky ve znění pozdějších předpisů. Dále uvádíte, že se Tiské skály nachází na území Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce. Zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), není omezen pohyb mimo značené cesty na území chráněných krajinných oblastí, stejně tak není omezeno provozování horolezectví. Ustanovení § 63 odst. 2 tohoto zákona naopak zakotvuje právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, pokud tím není působena škoda na majetku či zdraví jiné osoby a nezasahuje-li se do práv na ochranu osobnosti či sousedských práv. Domníváte se, že pokud obec stanoví svým usnesením povinnost platit vstupné do části Chráněné krajinné oblasti Labské

pískovce, byť tuto část má v nájmu, porušuje tímto právo volného průchodu zakotvené v § 63 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Ministerstvo vnitra se Vaším podnětem zabývalo a po obdržení vyžádaných podkladů od obce a stanoviska Ministerstva životního prostředí uvádí následující:

Podle § 63 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny má každý právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, pokud tím nezpůsobí škodu na majetku či zdraví jiné osoby a nezasahuje-li do práv na ochranu osobnosti či sousedských práv. Je přitom povinen respektovat jiné oprávněné zájmy vlastníka či nájemce pozemku a obecně závazné právní předpisy.

Právo na volný průchod se nevztahuje na zastavěné či stavební pozemky, dvory, zahrady, sady, vinice, chmelnice a pozemky určené k faremním chovům zvířat. Orná půda, louky a pastviny jsou z oprávnění vyloučeny v době, kdy může dojít k poškození porostů či půdy nebo při pastvě dobytka. Zvláštní předpisy mohou stanovit další omezení nebo upravit právo průchodu odchylně. Při oplocování či ohrazování pozemků, které nejsou vyloučeny z práva volného průchodu, musí vlastník či nájemce zajistit technickými nebo jinými opatřeními možnost jejich volného průchodu na vhodném místě pozemku.

Ustanovení komentuje důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o ochraně přírody a krajiny (sněmovní tisk č. 497) následovně: „*Paragraf 63 je ustanovením na ochranu zejména nemotorizovaných turistů, cyklistů apod. Velmi potřebné je zaručit obecné právo průchodu krajinou pro všechny, při garanci nedotknutelnosti majetku, osobních práv a respektování obecně závazných předpisů. Jde o mimořádně důležité lidské právo "svobody pohybu", které musí být zakotveno v platném právním řádu. Na druhé straně ustanovení § 64 přináší možnost omezení vstupu do zvláště chráněných území, kde nadměrná, zejména sezonní návštěvnost může vyvolat závažné škody na přírodním prostředí.*“

Rovněž je možné zmínit Komentář k zákonu ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, C.H.Beck, 2006, Miko a kolektiv, který k § 63 uvádí: „*Smyslem tohoto ustanovení je zajistit – při respektování vlastnických práv k pozemkům – přístup do krajiny pro všechny, tj. pro veřejnost. Krajina by neměla být zneprístupněna a zneprůchodněna. Práva vlastníků při užívání pozemků nejsou neomezená, za podmínek stanovených zákonem musí vlastník umožnit přístup na své pozemky. Celé ustanovení § 63 se podle ust. § 90 odst. 2 nevztahuje na území sloužící zájmům obrany státu.*“

Obec Tisá ve svém vyjádření zaslaném spolu s vyžádanými podklady k Vašemu podání sdělila, že je nájemcem pozemků p.č. 1647/1 a p.č. 1647/2 v k.ú. Tisá, jejichž vlastníkem je stát a právo hospodaření k nim mají Lesy České republiky, s.p. Tyto pozemky jsou dle obce územím ohraničeným skalami, tedy nejedná se o průchozí pozemky. Dle obce zákon o ochraně přírody a krajiny v § 63 odst. 2 stanoví právo na volný průchod, nikoliv vstup na pozemky v nájmu obce, státu nebo právnické osoby, tudíž se na tuto problematiku nevztahuje. Jeho účelem je zamezit stavu, aby

vyjmenované osoby zabránily průchodu krajinou, nikoliv vstupu na jakékoliv místo, které neslouží k průchodu. Obec dle jejího názoru v tomto případě zákon o ochraně přírody a krajiny neporušuje.

Ve světle výše uvedeného je zjevné, že argumentace obce Tisá o „*přírodním ohraničení pozemků skalami a jejich faktické neprůchodnosti*“ (bez ohledu na skutečnost, že ve své žádosti ale uvádíte, že přes Tiské skály vede značená turistická stezka a zpoplatněn je průchod i přes tuto turistickou stezku a i z jiných informací vyplývá, že pozemky jsou průchozí) je lichá. Účelem ustanovení je dle důvodové zprávy především umožnit turistické využívání krajiny občany, tedy zejména turistických tras (pro pěší aj.). Právo volného průchodu dle zákona o ochraně přírody a krajiny se vztahuje pouze na pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, nikoliv na pozemky ve vlastnictví fyzických osob. Byť je v textu užito pojmu „*volný průchod*“, nadpis ustanovení již hovoří o „*přístupu do krajiny*“ a § 64 zákona o ochraně přírody a krajiny užívá pojem „*vstup*“. Z výše uvedeného je zřejmá terminologická nejednotnost zákona, nelze tedy vycházet výhradně z terminologického výkladu ustanovení. Dle našeho názoru je obsah pojmů „*vstup*“ a „*volný průchod*“ téměř totožný. V okamžiku, kdy je skalami vedena turisticky značená trasa, jde o „*průchod*“ po této trase při současném „*vstupu na pozemky*“, které ji tvoří.

Domníváme se, že s ohledem na to, že je podle zákona o ochraně přírody a krajiny volný průchod přes pozemky konstruován jako zákonné oprávnění, není možné jej zpoplatnit. Jedná se o veřejnoprávní omezení vlastnického práva. Pokud tedy obec Tisá vstup do Tiských skal zpoplatňuje, není to dle našeho názoru v souladu se zákonem o ochraně přírody a krajiny. Omezení volného průchodu přes pozemky dle zákona o ochraně přírody a krajiny je totiž možné jen na základě zákona, stejně tak jako jeho zpoplatnění. Jediným poplatkem, který zákon o ochraně přírody a krajiny připouští, je možnost orgánu ochrany přírody vybírat dle § 24 poplatky za vjezd a setrvání motorovými vozidly na území národního parku nebo za vstup do jeho vybraných míst mimo zastavěná území obcí.

V souladu s uvedeným byla usnesení Zastupitelstva obce Tisá č. 475/06 a č. 476/06 ze dne 6. února 2006, kterými bylo schváleno zpoplatnění vstupu do Tiských skal, shledána v rozporu se zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Rovněž je možné konstatovat, že předmětná usnesení mohou zasahovat i do jiných právních předpisů upravujících právo volného vstupu do krajiny i jeho omezení.

Jedná se například o zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, dle jehož § 19 má každý právo vstupu do lesa bez ohledu na to, komu les patří, s výjimkou vojenských lesů, chráněných území, škoek, obor, bažantnic atd. Obec s rozšířenou působností může na dobu nejvýše dvakrát tři měsíců ročně nařízením dočasně vstup do lesa zakázat. Zakázáno je rovněž vstupovat na místa, kde se provádí těžba dřeva nebo manipulace s vytěženým dřevem. S právem vstupu do lesa je obecně spojeno i právo sbírat v lese klest na oheň a houby a lesní plody pro osobní potřebu. Mimo lesní cesty nebo

značené cesty je však (§ 20 lesního zákona) zakázáno jezdit na kole, saních, lyžích a koních a obecně je zakázáno do lesa vjíždět motorovými vozidly.

Dále pak například zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, za jakých podmínek a jakým způsobem lze omezit veřejnou přístupnost účelové komunikace. Na pozemní komunikace včetně místních a veřejně přístupných účelových komunikací, mezi něž patří i polní a lesní cesty, stezky a pěšiny, se vztahuje právo obecného užívání.

Na základě skutečnosti, že usnesení Zastupitelstva obce Tisá č. 475/06 a č. 476/06 ze dne 6. února 2006, byla shledána v rozporu se zákonem, bude s obcí Tisá provedeno metodické jednání ve věci zrušení těchto usnesení a případně pak bude zahájen ze strany Ministerstva vnitra dozorový proces dle § 124 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru
Podepsáno elektronicky

Na vědomí:

Obec Tisá

Mgr. Martina Šimaňová

starostka Tisá

205

403 36 Tisá

Vyřizuje: Mgr. Radek Zugar tel.

č.: 974 816 447

e-mail: zugar@mvcv.cz